

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

ΥΠΟ ΦΥΣΙΟΔΙΦΟΥ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΙΔΑΝΙΚΟΥ

‘Αφού εξετάσαμε στα προηγούμενα το ρόλο των σίστησεων, δλων τών αισθήσεων, στών έρωτα, εινε καιρός νά ρθώμε τώρα και σ’ ένα άλλο σπουδαιότατο θέμα: Στήν εξέταση του ρόλου του παίζει το Ιδανικό στών έρωτα ‘Αλλά τι ονομάζουμε, σ’ αυτή τήν ειδική περίπτωση, Ιδανικό; ‘Αμα προσέξουμε καλά θά σ’ αποθώ ότι κάθε άνδρας και κάθε γυναίκα έχουν μέσος σχηματίζει έναν τύπο, τόν όποιον ζητούν νά βρουν. Κι’ αγαπούν συνήθως ανθρώπους πού πλησιάζουν, κατά τό μάλλον και ήττον, σ’ αυτό τόν τύπο. ‘Από τί στοιχεία σχηματίζουν, άνδρες και γυναίκες, τόν Ιδανικό τύπο τής έρωμένης και τού έραστου; Εινε πρώτον ή άτομική άνατροφή, ψυχική, πνευματική, ήθική, και πολλές φορές ή άτομική, ή προσωπική πείρα. ‘Από τίς πιό κτηνητές περιπτώσεις τού ρόλου του παίζει ή άτομική πείρα στή διαμόρφωση του Ιδανικού στών έρωτα εινε τού μεγάλου Γάλλου φιλοσόφου Ντεκάρτ, ό όποιος, έπειδή στά νεύατά του είχε αγαπήσει μιάν άλλοιθωρη γυναίκα, συμπάθησε όλες τες άλλοιθωρες, σ’ όλη του τή ζωή. Μιά άλλη περίπτωση αναφέρει ό Σταντάλ: ‘Ενας ειχεν αγαπήσει μιάν άδύνατη και βλογοικομένη γυναίκα, πού τού πέθανε. ‘Ηταν άπαρηγόρητος. ‘Όταν, αργότερα, έμπλεξε με δυο γυναίκες, με μιá άρσικα κι’ εύσωμη και μιá άδύνατη και βλογοικομένη, προτίμησε τή δεύτερη γιατί έμοιαζε τής μακαρτισσας. Σ’ αυτή τή διαμόρφωση τού Ιδανικού δέν εινε παρτίξανο, θέλω νά πώ, έπειδή μπαίνει ή άτομική πείρα και ψυχολογία, παίζον ρόλο και τά έλαττώματα—και ίσως μάλιστα περισσότερο κι’ από τά προτερήματα. Κι’ έπάνω σ’ αυτό ή Νινών ντε Αγκυλό γράφει κάτι πολύ έξυπνο: ‘Στών έρωτα—μάς λέει—άρσσει κανένας περισσότερο με τά εχάριστα έλαττώματά του, παρά με τά κύρια προτερήματα. Τά μεγάλα πλεονεκτήματα εινε όπωσ τά χρυσά νομίσματα. Τά μεταχειριζόμαστε πολύ λιγότερο από τή μικρή νομίστα».

‘Αλλά στή διαμόρφωση του Ιδανικού στών έρωτα παίζουν ρόλο ένα πλήθος πράγματα, πού σχετίζονται με τες περιστάσεις τής ζωής, τή διανοητικότητα και τήν πνευματική κατάσταση του άτόμου. ‘Αλλά παίζουν μεγάλο ρόλο επίσης και αντίληψεις ομαδικής φύσεως. ‘Η κοινωνική τάξις, ή ήθικότης και αυτή άκόμα ή μόδα τής έποχής. ‘Ό,τι και νά πούν και νά γράψουν, οι αισθητικοί, ένας άνδρας τών λαϊκών τάξεων θά προτιμήσει πάντοτε τήν εύσωμη γυναίκα από τήν άδύνατη τού Γ-διο κι’ ό ‘Ανατολίτης. ‘Ο χωριάτης θά προτιμήσει τήν καλοδεμένη, γερή γυναίκα—τήν βλέπει και τή μεταχειρίζεται, άλλωστε, σάν υποζύγιο— από τή λεπτή και μικροκαμωμένη. ‘Ο άπάχις θά προτιμήσει τήν άπάχισσα. Και ό μπεκρής τή μεθύστρα. ‘Ο ‘Αγγλος θά προτιμήσει τήν ‘Αγγλίδα, και ό ‘Ελλην τήν ‘Ελληνίδα ή ό ποια τού τή θυμίζει: Στά ξένα μέρη, όταν δέν υπάρχουν ‘Ελληνίδες, οι ‘Ελληνες έρωτεύονται: και παντρεύονται τες ‘Ισπανίδες και τες ‘Ιταλίδες, έπειδή θυμίζουν τες ‘Ελληνίδες. ‘Αλλά κι’ ή έποχή παίζει σπουδαιότατο ρόλο: Στήν έποχή τού ‘Ερρίκου τού τρίτου ό έραστής έπρεπε νά εινε άρρενωπός και τραχύς, στους τρόπους. Στόν καιρό τού Λουδοβίκου τού δεκάτου τρίτου, ό

έραστής έπρεπε νάνε τυχοδιώκτης, πολεμοχαρής, μονομάχος ίππότης και συγχρόνως άνθρωπος τού σαλονιού. Στό δεκάτονο δυόνο αιώνα έπρεπε νάχουν τες Ιδιότητες τού στρατάρχου Ρισλιέ, πού άφού έκαμε τήν εμφάνισή του στό έρωτικό πεδίο, σ’ ήλικία δεκατεσσάρων ετών, παντρεύτηκε στά δώδοντα τέσσαρα χρόνια του για τρίτη φορά, κι’ έξη μήνες μετά τό γάμο του άπάτησε τή γυναίκα του με μιá κυρία τού τούκαμε βίζιτα για νά τόν συγαρή για τό γάμο. Τόν καιρό τής γαλλικής έπαναστάσεως οι παντρεμένες προτιμούσαν τούς νεαρούς ήρωες τού δημοκρατικού στρατού. ‘Υστερα ήρθε ή σειρά τών ρομαντικών με τά μακρὰ κι’ ανακατωμένα μαλλιά. ‘Από τά 1830 ως τό 1900 ό άνδρας έπρεπε νά εινε αισθηματικός, πολύ ντελικάτος, άβρός, ευαίσθητος και νά κινή όλες τες χάρες τής κυρίας. Αυτός ό τύπος κούρασε γλήγορα τες γυναίκες, πού εξαγύρισαν στους τραχείς, στους αδότους και στούς σκληρούς.

‘Όστος μπορούμε νά βάλουμε και σ’ αυτό μερικές γραμμές άντικειμενικές, πού καθορίζουν τά γενικά πλαίσια μέσα στά όποια καθορίζεται τό έρωτικό Ιδανικό και τών δύο φύλων, τό Ιδανικό τού έραστή και τής έρωμένης. ‘Ας βάλουμε πρώτα μιάν γενική άρνητική γραμμή: Για όλους τούς άνδρες, δλων τών έποχών, τών φυλών και τών κοινωνικών τάξεων, εινε άδύνατον νά θεωρηθώ ως Ιδανικό έρωμένης μιá γυναίκα πού άνδροφέρνει, πούχει άντρικια χαρακτηριστικά, άνδρικούς τρόπους κι’ άνδρικήν διανοητικότητα. ‘Ανάμεσα σ’ αυτές τες γυναίκες με τ’ άνδρικά ποικάμια και τες γραβάτες, τό άνδρικό περπάτημα και τό ήθος υπάρχουν πολλές ώρες κι’ έλευστικές. ‘Αλλά ποτέ δέν θά γίνουν άντικείμενο τού πόθου τών άνδρων. ‘Από τό άλλο μέρος ή γυναίκες δλων τών έποχών, τών φυλών, τών εθνών όχι μόνον δέν μπορούν νά θεωρησούν ως Ιδανικόν τόν άνδρα πού γυναικοφέρνει, αλλά και τόν αντίπαθον σέ μεγάλο βαθμό. Αυτούς τούς άνδρες δέν μπορούν νά τούς υποφέρουν ή γυναίκες, τούς άφιλάσκουν και τούς μισούν. ‘Ενας άλλος τύπος πού αποκλείεται ως έραστής από τες γυναίκες εινε και ό πολύ ώραιοι, οι τέλει ώραιοι, με τά κανονικά κι’ άνέκφραστα χαρακτηριστικά και πού φροντίζουν πολύ, εξαιρετικά πολύ, τόν εαυτό τους και τό εξωτερικό τους. ‘Πώς και γιατί—γράφει κάπου ό Μπουρζέ—μιá ώραιομένη άνδρική ώμορφιά, πάρα πολύ ώραιο και άνέκφραστη, κάνει φρίκη στή γυναίκα, δέν κατορθώνω—μ’ όλο πού προσοδίσω στή ομίλη τού άνατόμου τό μικροσκόπιον— ν’ ανακαλύψω τόνημα τής αντίπαθειας πού έξηγει αυτό τό φαινόμενο. ‘Ισως ή γυναίκα νά δοκιμάξη ένα είδος αποστροφής, όταν άπαντα στό άνδρικό φύλο τό πιό ειδικό έλάττωμα τού γυναικείου: Τή βλακεία τής κοίτας. Θά παρατήρηση κανείς ότι ή γυναίκα άγαπά τόν κενόδοξο; μά ό κενόδοξος διαφέρει πολύ από τό Νάρκισσο, μεθάει από τες έπιτυχιες πού εινε ή θά έχη—ένώ ό Νάρκισσος δέ μεθάει παρά από τό θέαμα τού εαυτού του. ‘Ισως ή έξηγησι νά ειναι αυτός ό ίδιος ό Νάρκισσος πού ειναι άπασχολημένος τόσο έντατικά με τήν ίδιον του μορφήν, ώστε ξεχνάει νά εξετάσει τήν έντύπωσι πού κάνει κι’ έτσι πέφτει από άποτυχία σέ άποτυχία. ‘Όπως κι’ άν εινε αυτά τά φηγορνήνια εινε ό πιό άποκληροσ άπ’ όλους τούς άποκληρούς. Ο ΦΥΣΙΟΔΙΦΗΣ

